

'hak-al'

Fam. Jansen

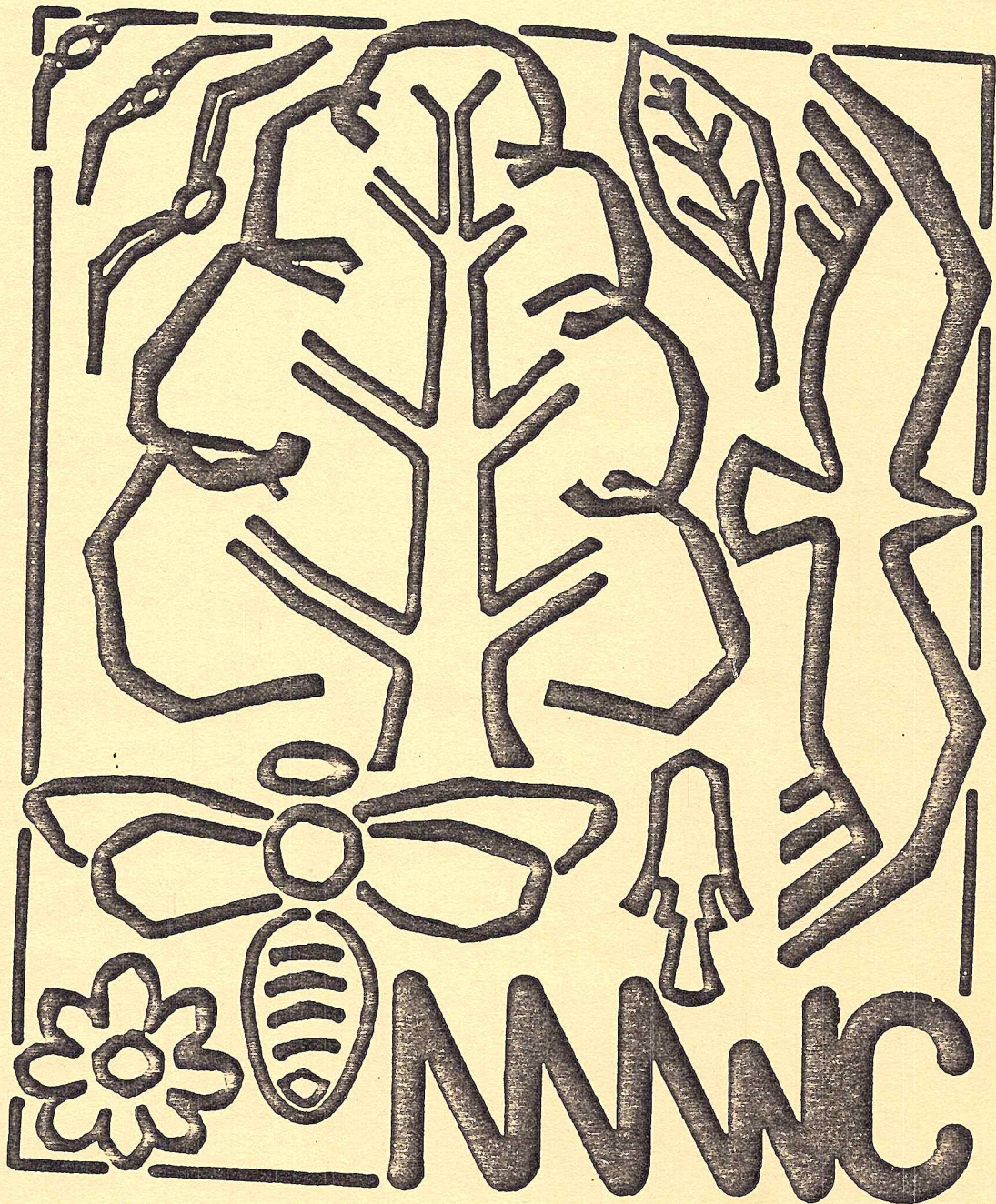
Akkerwinde 10

4102 JJ CULEMBORG

13° jaargang nr. 2

april

1987

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6/0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Aanhangwagens:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 7,50 per dag of gedeelte van de dag (te betalen direkt bij terugbezorging).
Gaarne vooraf reserveren bij Arie v.d. Ham, Brahmsstraat1, Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5. Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgeschreven kentekenplaat. Tevens zijn alle schades voor eigen rekening!

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink".
Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, Culemborg.

K O N T A K T - A D R E S S E N

Vogelbeschermingskonsulent:

Henk Vennix, Bereklaauw 3, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 8 2.

Asielhouders:

A.J. v. Frankenhuyzen, Kortenhoeveneweg 159, 4128 LD Lexmond (tel.: 03474-1677).
A.P. v. Bijsterveld, Heermoeshof 4, Houten, tel.: 03403-1762 (roofvogels en uilen).

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek; tel.: 0 3 4 6 5 - 6 8 4 4 0.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu alarmnummer luchtverontreiniging: 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0.

Veldpolitie: Den Hartog 0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven).

Vrieling 0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen).

Meldkamer 0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist).

Gemeentepolitie Culemborg: Dhr. Helmond, Boerenstraat 35, Culemborg; tel.: 15744.

Vereniging Milieudefensie: Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie: Jansbuitensingel 3, 6811 AA Arnhem; tel.: 085 - 51506.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe": T. van Beek, Hinkerstraat 36, Cothen;
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Milieuwerkgroep Gelderland: H. ten Berghe, R. Jacobsstr. 27, Tricht; tel.: 03455-3974.

Milieuwerkgroep Houten: Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe: Stationsstr. 34, 4001 CE Tiel; tel.: 03440 - 19878.

Stichting Het Geldersch Landschap: Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem, 085-420944.

Vereniging tot Bescherming van Vogels: Driebergseweg 16 B, Zeist, 03404 - 25406.

Instituut voor Natuurbeschermingseducatie: Plantage Middenlaan 41, 1018 DC A'dam.

Stichting Natuur en Milieu: Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, 030 - 3 3 1 3 2 8.

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten: Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland
tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4.

Wereld Natuur Fonds Nederland: Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 03404 - 2 2 1 6.

Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe: sekretariaatsadres:

E.J. Edel, A. Coolenstraat 14, 4003 DM Tiel; tel.: 0 3 4 4 0 - 1 1 9 5 7.

Greenpeace Nederland: Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.

Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam; tel.: 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5.
0 2 0 - 2 3 1 8 4 3.

Beste natuurvrienden,

De Natuur- en Vogelwacht Culemborg heeft de lente in de bol, al werkt het weer nog niet erg mee. Toch zijn de eerste boerenzwaluwen alweer in Nederland gesignaleerd, de eerste padden zijn al veilig overgezet bij de Ronde Haven (ook het gaas voor de terugtrek is reeds geplaatst) en de knotwerkgroep heeft weer de nodige nieuwe aanpoot verzorgd.

Het 14e knotseizoen is vanwege het feit dat Jan Rietvink zijn 50ste verjaardag vierde, feestelijk geëindigd met o.a. een heuse Abraham in een knotwilg. (zie verslag maandelijkse vergadering d.d. 16 maart 1987)

De bedoeling is overigens dat het 15e seizoen feestelijk start in november a.s. Helpt de knotwilgenwerkgroep de Gemeente Culemborg wel eens met onderhoud aan knotwilgen (o.a. Beesdseweg/Zeedijk) de Dienst Gemeentewerken heeft dat weer goed gemaakt met een plezierige tegenprestatie. Met zwaar materieel van gemeentewerken is een aanvang gemaakt met de grondwerkzaamheden/inrichting van de tuin rondom De Ketelvink. De komende weken zal er de nodige dagen gewerkt worden om van de tuin een toonbaar en natuurvriendelijk en educatief geheel te maken. Eventuele hulp is welkom, kontaktpersoon in deze is Wim Kievit, Verdistraat 13, tel.: 1 4 5 6 1.

Kijken we in Culemborg rond dan is er nog het een en ander het vermelden waard op het groengebied! Er wordt flink her- en aangeplant op tal van plaatsen door de Dienst Gemeentewerken, o.a. knotwilgen, populieren, lindebomen en zelfs walnoten (Parklaan/Akelei).

Erg positief is ook de vestiging van "Het fruitmuseum" te noemen, ± 8 hectare fruitbomen en -struiken, van laagstam tot hoogstam in Goilberdingen.

Ook in Culemborg zijn vele (hoogstam)boomgaarden verdwenen tot ons verdriet, want deze boomgaarden hebben een duidelijke plaats in het milieu, o.a. belangrijk voor insecten en vogels, en niet te vergeten een belangrijke landschappelijke functie. Het fruitmuseum, een gegeven waar de N.V.W.C. aandacht aan dient te schenken want er liggen hier misschien mogelijkheden op het educatieve vlak (b.v. nestkasten!?) al dan niet met behulp van b.v. Natuurmonumenten/Vogelbescherming.

Ons inziens een zaak om op termijn met de initiatiefnemers (Stichting oude fruitrassen) van het fruitmuseum over van gedachten te wisselen waar mogelijk vormen van samenwerking te bedenken zijn.

Tot uiterlijk 1 juni kan men zich nog aanmelden voor de ekskursie naar de Flevopolder op 6 juni a.s. Deze ekskursie wordt gehouden in het kader van de vogelkursus. Opgave bij Gerard van Ruiten, tel.: 1 9 5 8 1.

Veel leesplezier en hopelijk tot ziens op een van de ekskursies.

<u>Inhoud:</u>	pag. 4	- verslag maandelijkse vergadering d.d. 16 februari j.l.
	pag. 5	- de kolibrievlinder
	pag. 6	- het boeiende leven van het reewild, deel II.
	pag. 8	- nieuws van de vogelwerkgroep.
	pag. 9	- verslag jaarlijkse stootvogeltelling bij Culemborg.
	pag. 11	- waarnemingenlijst.
	pag. 14	- mossen, deel II.
	pag. 18	- verslag maandelijkse vergadering d.d. 16 maart j.l.
	pag. 20	- samenstelling bestuur en beheerskommissie.
	pag. 21	- ekskursieprogramma.

maandelijkse algemene vergadering d.d. 16 febr. 1987.

Aanwezig: Wim, Leo, Nico, Breun, Gerard, Kars, Hank, Frans (wat later).
Afwezig: (met kennisgeving!) Jan, Theo.
zonder kennisgeving: 240 andere leden!

Ingekomen:

- brief Anjerfonds t.b.v. verkoop loten. Er worden 200 loten besteld; 45 % van de opbrengst komt ten goede aan de N.V.W.C.
- brief Teleac: reactie op inzending ideeënbank door Gerard, t.w. "knotwilgen snoeien en dijkverzwaring".
- brief Gem. Culemborg: De aangevraagde subsidie voor 1987 is toegekend, hoera! Voor 1 april 1987 moet een financieel verslag worden ingediend.
- Lo Strillozo.
- Prov. Gelderland: info milieuhygiënisch beleidsplan.
- Herpetologische studiegroep: mededelingen.
- Natuur en Milieu: o.a. verontreiniging van de Rijn.
- Natuurbehoud: tijdschrift.

Uitgegaan:

- Persbericht Culemborgse Courant n.a.v. dia-avond Paul van Gaalen.

Beheerskommissie:

Er blijft een gebrek aan discipline en mentaliteit betreffende opruimen en schoonmaken van ons clubhuis!

Gerard, Breun en Harry dreigden zich terug te trekken uit de commissie. Gelukkig was het probleem bespreekbaar en zal een rooster worden opgesteld zodat op elke activiteitenavond tenminste 2 leden van de commissie aanwezig zullen zijn. De namen worden tevens op de konvo vermeld.

Wim zal proberen aan een flinke lap plastic te komen ter bescherming van meubilair en vloer bij jeugdavonden.

Werkgroepen:

De vogelwerkgroep zal zich het komend jaar bezig houden met de inventarisatie van de uiterwaarden. Ook zal speciale aandacht worden geschonken aan de drastische achteruitgang van de oeverwaluwen.

De plantenwerkgroep komt met een verslag van planten in de Regulieren. Er komt ook een plantenkamp in Groesbeek.

De paddenwerkgroep komt 19 febr. bijeen voor de organisatie van de paddentrek voor te bereiden.

De knotwerkgroep heeft een subsidie van f 875,-- ontvangen voor het snoeien van de meidoornhagen in Meteren.

De zoogdierenwerkgroep gaat in juni en september een muizenonderzoek in de uiterwaarden doen.

Uiterwaarden:

Kars gaat stage lopen bij de Gem. Culemborg vanwege zijn onderzoek in de uiterwaarden i.v.m. de dijkverzwaring. Tevens gaat hij de plannen van de dijkverzwaring alsmede landelijke richtlijnen in deze besturen.

Henkjan gaat de broedvogels in de uiterwaarden inventariseren als onderdeel van zijn studie.

Kampen:

Op 6, 7 en 8 maart wordt het traditionele jeugdkamp in Hurwenen gehouden.

Op 27 t/m 31 mei wordt een voorjaarskamp gehouden op het terrein van 't Opper-tje bij de Knardijk in de Flevopolder. Dit is alleen voor tenten en zeer goedkoop! Diverse ekskursies worden al voorbereid.

Tuin:

23 februari is een gesprek met M. Bresser van de Gem. Culemborg.

PR:

De coördinatie van persberichten verloopt niet zoals het zou moeten: er wordt contact opgenomen met Harry.

Verzekering:

Frans informeert naar omzetting van de instrumentenverzekering naar een inboedelverzekering.

Henk Vennix

De kolibrievlinder

Een poosje geleden kreeg ik van Hans Rietvink een foto van een vlinder, die hij bij z'n huis aan de Korte Meent had waargenomen. Het bleek een kolibrievlinder te zijn, die op z'n moeilijk *Macroglossum stellatarum* heet.

Het is een Zuid-Europese soort, die af en toe naar het Noorden trekt, en vrij zeldzaam in Nederland is aan te treffen. De soort heeft voorkeur voor open landschap met wat reliëf, maar is ook wel waar te nemen (zoals in dit geval) in parken en tuinen. De soort kan hier in Nederland niet overwinteren, in tegenstelling tot in zuidelijker streken.

Hoewel het een nachtvlinder is, is deze vlinder overdag actief en bezoekt veelvuldig bloemen. Als een kolibrie hangt de vlinder voor de bloem, terwijl de

haarpleimen als een soort staart kunnen worden uitgespreid om als roer te dienen. Met de lange rol-tong wordt dan de nectar uit de bloem opgezogen, en als hij genoeg heeft schiet hij bliksemsnel naar de volgende

bloem.

De eieren worden afgezet op walstrosoorten en de rups verpopt tussen samengesponnen bladeren op de grond. De overwintering gebeurt vaak binnenshuis, of in schuurtjes of torens.

Al met al een leuke waarneming, die maar weer bewijst dat je ook in de stad voor aardige verrassingen kunt komen te staan.

Kars Veling

Het boeiende leven van het reewild

deel II - het reewild in het voorjaar.

In dit deel wil ik u iets meer vertellen over de leefwijze van de reeën in de periode van eind maart tot begin juni. Het eerste deel eindigde ik met de sprongen en met het vegen van het nieuw gevormde gewei door de reebok.

Territoriaal gedrag

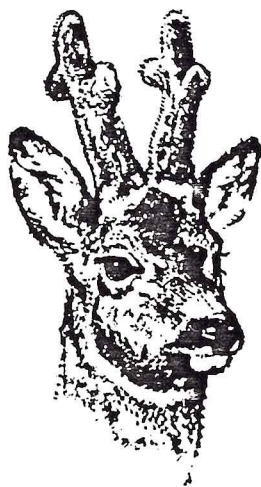
Wanneer in het vroege voorjaar de reeën nog in sprongen bijeen zijn beginnen de volwassen bokken zich agressief te gedragen. Dit niet alleen tegen andere bokken, maar ook jegens de overige spronggenoten. De bokken dreigen nu erg vaak naar de andere reeën, waarbij de oren in de nek worden gelegd en het gewei uitdrukkelijk getoond wordt. Dit bastgewei is eind februari gereed en wordt in de periode van begin maart tot medio mei geveegd. Oudere bokken vegen het gewei het eerst. Dit vegen - het ontdoen van de fluweelachtige huid rondom het nieuw gevormde gewei - gebeurt meestal tegen jonge boompjes, waarvan met het gewei de bast wordt afgeslagen. De stammetjes staan dan als opvallend witte

"seinpalen" in het terrein. In "De Regulieren" is dit o.a. goed te zien aan de rij jonge populieren langs de Platte Weg en langs het pad in het middengebied. Bovendien voorziet de bok zo'n veegboom ook van een geur, door de stam met een geurstof in te smeren die uit zijn voorhoofdschloride komt. Vaak worden kop en hals langs de ingesmeerde boom gestreken, zodat de bok geparfumeerd door zijn territorium trekt.

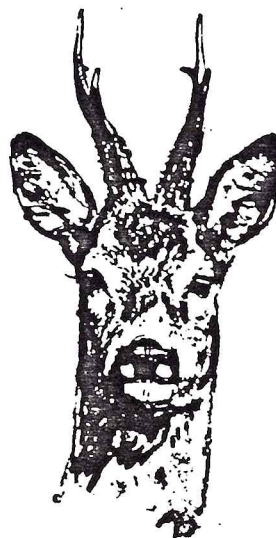
Regelmatig patrouilleert hij door dat terreingedeelte en voorziet het steeds van verse merktekens. Tijdens deze tochten maakt de bok gebruik van wissels die in het terrein zijn ingesloten, waarbij hij ook geurstoffen afzet aan overhangende takken.

Oudere bokken zetten eind maart, begin april een territorium af, terwijl het territoriale gedrag bij jongeren dan nog onvoldoende aanwezig is. Hierdoor zijn de ouderen in staat zich als eerste te vestigen en ze doen dit bijna altijd in hetzelfde territorium, dat ze reeds jaren bezet en verdedigd hebben. Gedurende

deze periode worden ze vaak gezien en vertonen ze herhaaldelijk het territoriale gedrag.

bastgewei

geveegd gewei

Territorium grootte en functie

Het gebied dat de bok jaarlijks doorkruist kan afhankelijk van de terreinomstandigheden variëren van 20 tot 200 hectaren en is aanzienlijk groter dan zijn territorium.

De gemiddelde grootte van een reebokterritorium in vele landen van Europa schommelt tussen de 7 en 12 hectaren. Het is niet uitgesloten dat een groter gebied niet verdedigbaar is. Wordt het gebied kleiner dan 7 hectaren dan bestaat de mogelijkheid dat er voor de bok te weinig voedsel aanwezig is.

Binnen het territorium worden door de bok geiten getolereerd. Voor geiten ligt de territoriumgrootte op circa 3 ha. 's zomers. Het gebied van de bok kan dus terreintjes van meerdere geiten overlappen.

De functies resp. voordelen van een territorium zijn o.a.:

- * het dier kan verzekerd zijn van voldoende voedsel en rustplaatsen.
- * door territoria wordt overbevolking tegengegaan, omdat de dieren die zich niet hebben kunnen vestigen het terrein worden uitgestuurd.
- * de bok kan, niet gehinderd door rivalen, met een geit paren, hetgeen eind juli, begin augustus geschiedt.

Geboorte kalveren

Tijdens de bronsttijd (eind juli - begin augustus) wordt de geit door de bok meerdere keren gedekt. De groei van het embryo begint echter niet direkt na de paring. Na de bronst duurt het 10 maanden voordat de kalveren geboren worden. Dit is een opmerkelijk lange draagtijd voor een diersoort van een dergelijke afmeting.

Er gebeurt bij reeën dan ook iets wonderbaarlijks. De bevruchte eicellen beginnen zich te delen en vestigen zich als kiem in de baarmoeder, maar aan de wand hiervan kunnen ze zich niet vasthechten omdat hiervoor geen hormoonbericht is afgegeven. De kiemcellen houden zich in leven met een melkachtige stof. Pas half december is dat bewuste hormoon wel aanwezig en nestelt de kiem zich in de baarmoederwand waarna de groei begint. Dit verschijnsel wordt "*vertreegde implantatie*" genoemd. Deze vertraagde innesteling heeft een duidelijke functie, omdat op deze manier de kalveren in het voorjaar geboren worden, een tijd waarin er voldoende voedsel is.

In de tweede helft van mei worden de kalveren geboren. Het smalree krijgt in het algemeen één jong, de oudere geiten twee, terwijl er zo nu en dan geiten met een drieling voorkomen. In de eerste dagen na de geboorte is er weinig contact tussen moeder en kind. Het kalf is nog reukloos en is door de gestippelde vacht nauwelijks vindbaar voor eventuele roofdieren. De kalveren van een geit kunnen vlak bij elkaar liggen; meestal bedraagt de afstand zo'n 10 tot 20 meter. De geit is altijd in de omgeving te vinden. De kalveren zijn in de eerste periode aangewezen op moedermelk. Dit zogen duurt vrij kort en wordt door de moeder onderbroken door eenvoudig weg te lopen. Toch zijn ze tot in de zomer op de melk van de moeder aangewezen, waarna wordt overgegaan op plantaardig voedsel.

Mocht u op een van uw wandelingen een reekalf aantreffen, dan dient het aanbeveling het dier te laten liggen waar het ligt. De geit zal, mits het niet verongelikt is, altijd in de buurt zijn.

Verharing

Zoals we gezien hebben, verhaart het ree tweemaal per jaar, in de herfst en in het voorjaar. Over het algemeen, verwisselen de jonge dieren hun bruingrijze wintervacht voor het roodbruine in de maand mei. De oudere dieren verkleuren in de periode van medio mei tot medio juni.

Tot zover de belangrijkste gebeurtenissen in het voorjaar. In het juni-nummer van de Hak-al wil ik u graag meevoeren naar de meest aktieve periode en wel die van de zomer, waarin de bronst losbarst.

Gerard van Ruiten

Nieuws van de vogelwerkgroep

Voor het derde opeenvolgende jaar hebben we een barre winter achter de rug. Veel vogels hebben het erg moeilijk gehad, sommigen hebben het helaas niet overleefd. Enkele soorten zijn door het koude weer naar onze omgeving verdreven. Zo bezochten 10 pestvogels en 34 Canadese ganzen ons. De pestvogels zijn invasiegasten die zich in het broedseizoen ophouden bij de Noord-Scandinavische dennen- en berkenwouden. 's Winters houden ze zich op open terreinen met besdragende heesters. Bij onvoldoende voedselaanbod kunnen ze plotseling verder zuidwaarts trekken. Zo waren ze te zien in de omgeving van zwembad "De Meer" in o.a. de vuurdoorn. De andere niet alleedaagse gasten waren de Canadese ganzen. Dit zijn vrij zeldzame wintergasten in onze omgeving. Deze ganzen zijn uit Noord-Amerika in Engeland, Ierland en Zweden ingevoerd en leven daar al jaren in wilde staat. Het zijn de grootste in Europa voorkomende ganzen. Ze zijn grijsbruin met een lichte borst en een lange zwarte hals en zwarte kop; poten en snavel zijn ook zwart. Kenmerkend is de brede, witte band van keel tot over de wangen. De Canadese ganzen werden het eerst bij "De Heul" nabij Schalkwijk gezien, maar later ook enkele malen in de Lek-uiterwaarden aan het einde van de Weidsteeg. En dat brengt ons naar de uiterwaarden rondom Culemborg. De winter is voorbij. De eerste grutto's, kemphanen, tureluurs en andere steltlopers zijn weer terug uit Afrika na een vlucht van duizenden kilometers. Vanaf 1 maart wordt een jaar lang een vogelinventarisatie gehouden van alle vogels, die zich in de zuidelijke uiterwaarden tussen de veerponten van Culemborg en Beusichem bevinden. Dit is in het kader van een mogelijke dijkverzwaring. Iedereen kan aan deze inventarisaties meewerken. Alle incidentele waarnemingen zijn welkom. Er zijn speciale formulieren gemaakt die bij mij te verkrijgen zijn, want erg belangrijk zijn de exacte tijd en plaats van de waarneming. Naast deze algemene inventarisatie vindt er ook een broedvogelinventarisatie plaats onder leiding van Henkjan. Ook hiervoor kunnen we nog enkele vrijwilligers gebruiken. Kortom, er is werk genoeg, dus neem even contact op als je tijd en zin hebt in een lekker "vogelen".

Henk Vennix
tel.: 1 4 3 8 2

Jaarlijkse stootvogeltelling bij Culemborg.

Ook dit jaar werd in het kader van de landelijke stootvogeltellingen weer de overwinterende stootvogels geïnventariseerd. Er werd een gebied van ca. 7500 ha. geteld door 6 personen.

De weersomstandigheden waren redelijk (weinig wind, lichte motregen en enige nevel, temperatuur enkele graden Celsius boven nul) in verhouding tot de net voorbije strenge vorstperiode.

Totaal werden 31 stootvogels geteld waarvan 27 buizerden, 1 ruigpootbuizerd en 3 torenvalken. Maar allereerst wil ik alle tellers bedanken voor hun medewerking, t.w. Gerard, Job, Kars, Marco en (stootvogeloog) Nico.

De buizerd (Buteo buteo)

Net als vorig jaar werd van de gesignaleerde buizerden de kleurfase genoteerd. Van de 27 buizerden waren er 6 licht, 11 donker en 10 in een tussenfase; een matig buizerdenjaar dus.

De ruigpootbuizerd (Buteo lagopus)

Vorig jaar werd deze soort niet gezien; dit jaar werd 1 ex. gesignaleerd in de buurt van de Regulieren.

De torenvalk (Falco tinnunculus)

Slechts 3 torenvalken werden deze keer gesignaleerd, allen waren mannelijke exemplaren. Het aantal torenvalken rondom Culemborg blijft ons zorgen baren.

Resultaten:

Het resultaat van dit jaar is samen met de resultaten van de afgelopen jaren verwerkt in onderstaande tabel.

soort	1980	1983	1984	1985	1986	1987
buizerd	26	44	38	55	34	27
ruigpootbuizerd	1	2		2		1
torenvalk	21	15	14	3	9	3
sperwer	3	9	9	8	3	
blauwe kiekendief	1	1				
rode wouw			1			
zeearend					1	
<u>totaal:</u>	<u>52</u>	<u>71</u>	<u>62</u>	<u>68</u>	<u>47</u>	<u>31</u>

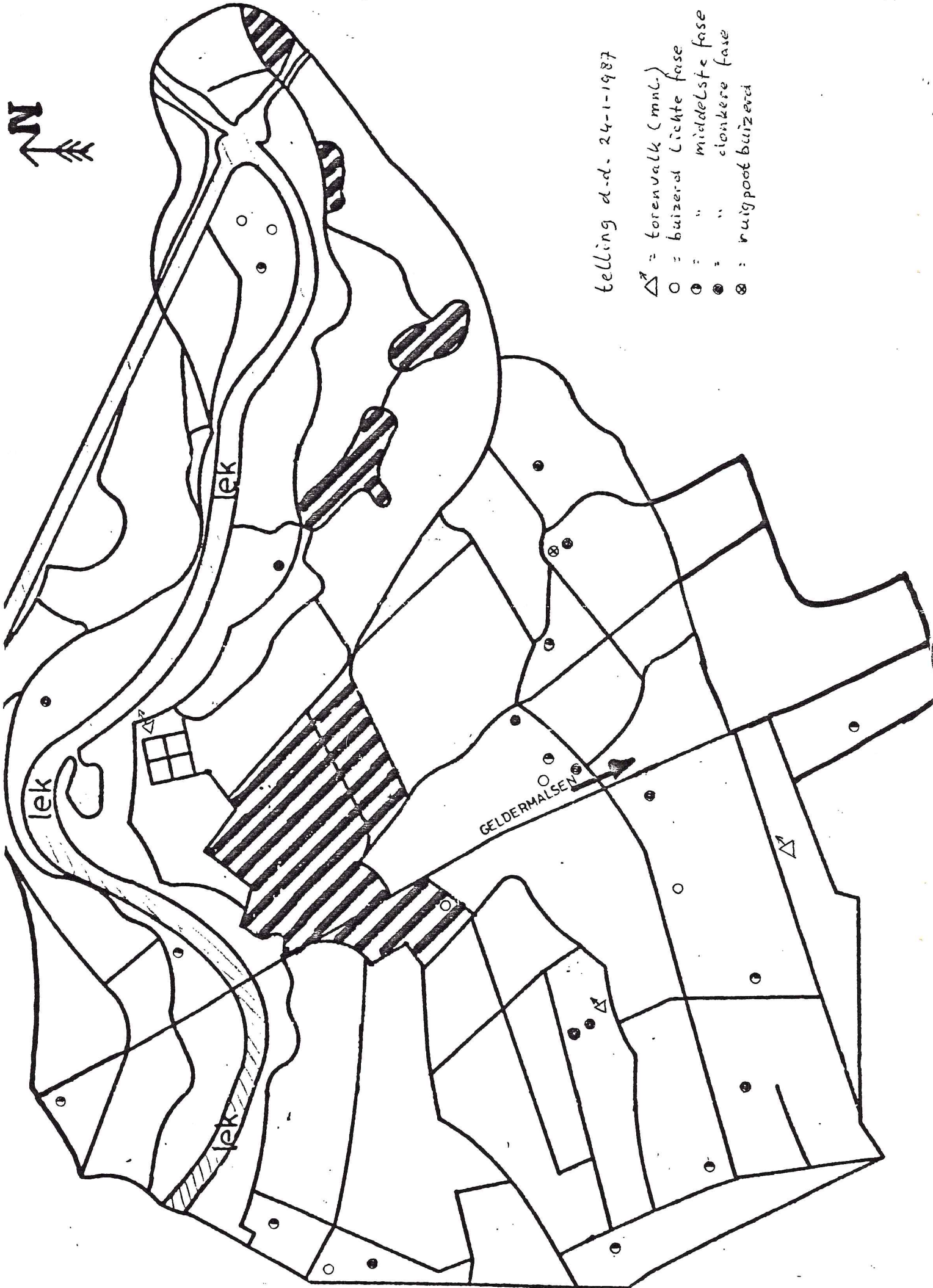
Konklusies:

1987 is een matig stootvogeljaar in vergelijking tot voorgaande jaren. Deze indruk hadden we al voordat de vorstperiode er was, dus dat is waarschijnlijk niet de oorzaak. Misschien was er deze winter een laag muizenaanbod rondom Culemborg, want muizen vormen nog steeds het belangrijkste aandeel in het voedselpakket van de buizerd en torenvalk.

De afwezigheid van sperwers zou wel te maken kunnen hebben met de strenge vorst; veel kleine vogels zijn hierdoor weggetrokken.

Hopelijk hebben we volgende jaar weer een beter resultaat.

namens de vogelwerkgroep
Henk Vennix

telling d.d. 24-1-1987

- △ = torenvalk (mnl.)
- = buizerd lichte fase
- = " " middelste fase
- ⊙ = " " donkere fase
- ⊗ = ruigpoot buizerd

Waarnemingenlijst

Door de lang aanhoudende winterse omstandigheden zijn er bij het opmaken van deze waarnemingenlijst (17 maart) nog geen meldingen van de aankomst van de eerste zomervogels uit het Zuiden. De aankomst van enkele markante Nederlandse weidevogels en steltlopers werd wel opgemerkt, evenals de pleisterende ganzen-, eenden- en zwanensoorten in ons winters rivierenlandschap.

Bijzonder opvallend was het enorme aantal ganzen dat in dichte mist in de avond van 3 op 4 februari j.l. boven onze omgeving verbleef na invallende dooi. Zelfs de pers vond dit spektakel zo frappant, dat "De Nieuwe Krant" contact opnam met ondergetekende en de ervaringen publiceerde in haar uitgave van 7 februari j.l. Onderstaand treft u het bewuste artikel aan.

Zaterdag 7 februari 1987

STAD EN STREEK

Gelders Rivierengebied belangrijk winterverblijf

Betuwe gonst van gaggelende ganzen

De ganzen krijgen bij de Natuur- en Vogelwacht in Culemborg de komende week de nodige aandacht. Op vrijdag 13 februari is er om 20.00 uur in clubgebouw de Ketsvink een dia-avond over Noord-West Overijssel.

Paul van Gaalen, fervent vogelaar en hobby-natuurfotograaf uit Zwartakula toont lichtbeelden van de vogels die het hele jaar door in die strek vertoeven. Daarbij vormen de ganzen een belangrijk onderdeel.

Zaterdag 14 februari wordt een busexcursie naar Overijssel gemaakt en enkele plaatsen bezocht waar wilde ganzen en zwanen overwinteren. In de bus zijn nog plaatsen vrij. Belangstellenden kunnen zich bij Gerard van Ruiten opgeven, telefoon: 03450-19581.

Deer Rutger van Rijberk

TIEL - Ganzen.

Het gegagel, de muzikale, soms jodelachtige roep klinkt met regelmaat over het verstilde, wat grauwe winterlandschap. Kondigt een vlucht wilde ganzen aan, vliegend in de bekende, voor ganzen karakteristieke V-formatie.

Een troep op zijn dagelijkse trek tussen slaap- en foeragegebied. Op weg naar een drinkplaats. Of opgeschrikt uit de rust van de ene pleisterplaats na op zoek naar een andere.

Intrigerende boesten. Met duizenden tegelijk verblijven de ganzen momenteel in de Betuwe. Ongewild trekken ze telkens weer de aandacht. De argelose mens beneden kijkt omhoog. Hij volgt geboeid de snel naderende vlucht in prachtige linie, in V-vorm waarbij de vogels voor elkaar de weerstand wegmaken. Eenmaal boven hem is het uit-

zen van de krachtige, ritmische wekslag duidelijk hoorbaar.

Families

Opvallend is het voortdurend wisselen van de 'vluchtleaders'.

Het op kop vliegen is een tamelijk zware klus. Vandaar dat de ganzen elkaar regelmatig afwisselen, de ene familie - een vlucht bestaat uit verscheidene familiegroepjes van doorgaans vijf tot zes stuks (vader en moeder met enkele jonge ganzen) - neemt het voortouw van de andere over.

Ondertussen gaggelen de dieren frequent; onderhouden tijdens de tocht zo met elkaar een goede communicatie. Dat gebabbel wordt op gezette tijden duidelijk overstemd door de roep van de ganzen - het mannetje.

Eigenlijk zou je even gans moeten zijn. Een paar vluchten mee kunnen maken, een tijdje onder hen vertoeven in de uiterwaard of in het veld. Fantastisch. Als dat zou kunnen...

Verkneukelen

Gerard van Ruiten van de Culemborgse Natuur- en Vogelwacht spreekt dat idee wel aan. Hij is één van de vogelaars in de Betuwe die zich deze winterse dagen geen kans voorbij laten gaan en verkneukelen aan de wilde ganzen.

Helas van een afstand. Want de mens betekent nu eenmaal gevaar en doet hen bij het minste of geringste onraad vlieden. In een oogwenk nemen ze dan de wiken. Een aantal ganzen - ze beschikken overigens over een zeer goed gezichtsvermogen - is altijd waakzaam.

Rust is voor de ganzen belangrijk. Vandaar dat hun pleisterplaatsen gelegen zijn in slecht ontsloten gebieden. Volgens Van Ruiten is het Gelders Rivierengebied als winterverblijf voor de ganzen een belangrijk gebied.

Massaal

In het najaar trekken massaal vanuit het Hoge Noorden, Noord-Scandinavië, Spitsbergen en Noord-Rusland via tussenverblijf

in Polen en Duitsland zo'n vijf- tot zeshonderdduizend ganzen naar Nederland.

De waterrijke lage landen met de ruim voorhanden zijnde graslanden zijn ideaal voor de overwinteraars. Hier wachten ze van december tot maart of april de komst van het voorjaar af.

Het gaat daarbij om de rotganzen, de brandganzen, de kleine rietganzen, de rietganzen, de kolganzen en de grauwe ganzen, legt Van Ruiten uit. De laatste drie soorten kunnen in deze strek worden aangetroffen.

Bekende pleisterplaatsen zijn onder andere de Kil van Hurwenen, de Steendert bij Ophemert en de Kaliwaal bij Druten.

Foerageren

Geleefd zijn ook andere rustige plaatsen in de uiterwaarden van Waal, Rijn en Lek. Met honderden tezamen foerageren de ganzen op die plaatsen in de waard waar het weiland niet meer met ijs bedekt.

Dichtbij het open water, de rivier, om zich daar te kunnen drenken, want de meeste plassen zijn nog met ijs bedekt. Het stille veld, vooral de wat drassige komgronden, is eveneens een plek waar de vogels graag neerstrijken.

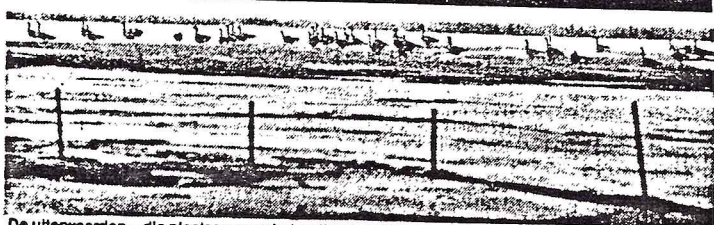
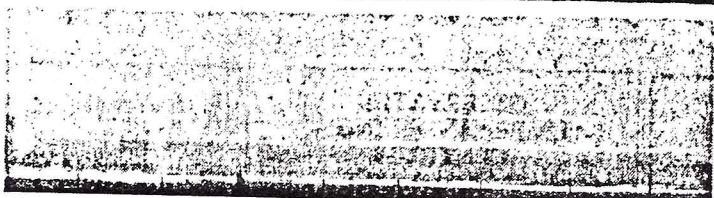
Afhankelijk van de vluchtstanden grazen of rusten de ganzen overdag en vliegen ze 's avonds en 's nachts. Sterren of hemellichamen, bijvoorbeeld de maan, wijzen hen de weg.

Fijnzinnig

Het meest opmerkelijke van de ganzen is wel hun fijnzinnig gevoel voor de weerverandering. Ze zijn vrij 'vorstgevoelig', trekken massaal van noord naar zuid de vorst als het ware vooruit. Bij dooi is het precies omgekeerd.

In het midden van deze week was dat goed te merken. Tamelijk helderlichtig trokken 's avonds en 's nachts vluchten ganzen onafgebroken door het Betuws lucht-ruim.

Het druk gegagel afgewisseld

De uiterwaarden - die plaatsen waar het weiland niet meer met ijs bedekt is en waar rust heerst - zijn geleefde pleisterplaatsen voor de ganzen om te foerageren. En de rivier, in dit geval de Rijn, waar zij zich kunnen drenken is dichtbij.

Ook strijken de ganzen wel naar in het stille veld, vooral op de wat drassige komgronden. De mens betekent gevaar en doet hen bij het minste of geringste vlieden. Vrijwel meteen nadat de ganzen zijn opgetogen, vormen ze de bekende V-formatie.

met de soms wat zenuwachtig aandoende roepen was goed hoorbaar, omdat de troepen erg laag kwamen overvliegen. De dichte mist noopte hen daartoe, meeft Gerard van Ruiten.

Waarschijnlijk gebruikten ze

de bewoonde wereld als oriëntatiepunt op hun tocht die onmiskenbaar naar het noorden werd ingezet. Instinctief drijft de dooi hen van het zuiden weer richting het noorden.

Als het om weervoorspelling

gaat kunnen ze zeker wedijveren met het KNMI. Gedreven door de vorstlijn vliegen de dieren met het kornen en gaan van de koude op en neer. Op het moment lijkt de lente zich dan ook aan te kondigen.

De waarnemingen luiden als volgt:

- fuut - 06-03-87; 1 ex. plasje einde Weidsteeg (J.v.A.)
- blauwe reiger - 13 t/m 17-12-86; regelmatig fouragerend langs vijver in voortuin Eikeboom 31 (B.J.)
- wilde zwaan - 10-01-87; 5 exx. boven de Lek t.h.v. Lazaruswaard (L.v.d.K.)
- 07-02-87; 1 ex. t.p. Red. Waard (G.v.R.)
10 exx. t.p. de Heul (G.v.R.)
1 ex. plasje einde Weidsteeg (H.V.)
- 22-02-87; 26 exx. plasje einde Weidsteeg (H.V.)
- 01-03-87; 21 exx. plasjes einde Weidsteeg (J.v.A.)
- kleine zwaan - 24-01-87; 6 exx. weiland langs Hennisdijk (H.V.+G.v.R.)
- 06-03-87; 2 exx. plas nabij trektelpost (J.v.A.)
- canadese gans - 07-02-87; 34 exx. t.p. de Heul (B.J.+H.V.+G.v.R.)
- 22-02-87; 34 exx. t.p. plasje einde Weidsteeg (H.V.)
- 01-03-87; ca. 18 exx. t.p. SBB reservaat Beusichemse Waard (G.v.R.)
11 exx. t.p. plasje einde Weidsteeg (K.V.+J.v.A.)
- brandgans - 01-03-87; 2 exx. t.p. plasje einde Weidsteeg (J.v.A.)
- 06-03-87; 1 ex. t.p. plasje einde Weidsteeg (J.v.A.)
- kolgans - 24-01-87; ca. 800 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)
- 22-02-87; ca. 2000 exx. t.p. de Steenwaard, samen met rietganzen (L.v.d.K.)
ca. 2 à 3000 exx. t.p. de Steenwaard (H.V.)
- 07-03-87; 700 exx. t.p. Goilberdingerwaard (H.V.)
- 08-03-87; 2000 exx. t.p. Beusichemse Waard (H.V.)
- 15-03-87; ca. 250 exx. t.p. uiterwaard tussen Honswijk en Hagestein (M.v.d.T.)
- rietgans - 24-01-87; ca. 100 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V. + G.v.R.)
- 22-02-87; ca. 2 à 3000 exx. t.p. de Steenwaard, samen met kolganzen (L.v.d.K.)
- 08-03-87; ca. 400 exx. t.p. Beusichemse Waard (B.J.+S.J.)
- pijlstaart - 14-03-87; ca. 7 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (M.v.d.T.)
- 15-03-87; ca. 7 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (M.v.d.T.)
- smient - 24-01-87; ca. 30 exx. t.p. op Lek nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)
- 07-02-87; ca. 300 exx. t.p. de Heul (G.v.R.)
- 01-03-87; ca. 220 exx. t.p. op Lek t.h.v. Weidsteeg (K.V.+J.v.A.)
- 14-03-87; ca. 500 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (M.v.d.T.)
- 11-03-87; 2 exx. t.p. Red. Waard (K.v.d.L.)
- 15-03-87; ca. 1000 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (M.v.d.T.)
- kuifeend - 06-03-87; 16 exx. t.p. plasjes einde Weidsteeg (J.v.A.)
- 08-03-87; 9 exx. t.p. Lek t.h.v. trektelpost (B.J.+S.J.)
- tafeleend - 08-03-87; 5 exx. t.p. t.h.v. trektelpost (B.J.+S.J.)
- brilduiker - 24-01-87; 6 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)
- 31-01-87; 15 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.)
- 07-03-87; 1 ♀ ex. in slootje Regulieren nabij Zeedijk nr. 1 (H.V.)
- 11-03-87; 2 exx. t.p. Redichemse Waard (K.v.d.L.)
- grote zaagbek - 24-01-87; ca. 20 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)

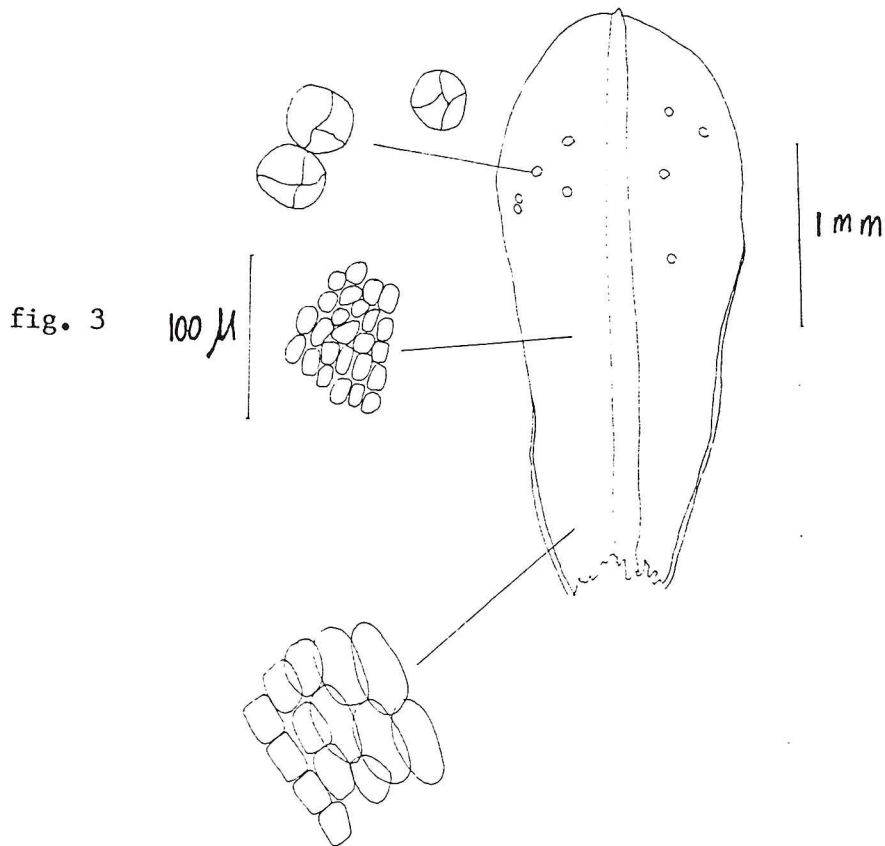
- nonnetje - 24-01-87; ca. 8 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)
- 01-02-87; 9 exx. t.p. nabij stuw Hagestein (H.V.)
- 21-02-87; 12 exx. t.p. langs Lekdijk-Oost bij Ravens-
waay (H.V.)
- 07-03-87; 2 exx. t.p. OVB, Oude Waag (H.V.)
- 08-03-87; 2 exx. t.p. plasjes einde Weidsteeg (B.J.+S.J.)
- buizerd - 22-02-87; 1 ex. t.p. de Heul (H.V.)
- 06-03-87; 1 ex. boven eendekooi in Regulieren (J.v.A.)
- 07-03-87; 2 exx. langs Zeedijk in Regulieren (J.v.A.)
- 08-03-87; 1 ex. t.p. plasjes einde Weidsteeg (H.V.)
- sperwer - 02-03-87; 1 ex. boven plasjes einde Weidsteeg (J.v.A.)
- blauwe kiekendief - 11-01-87; 1 ♂ ex. nabij stuw Hagestein (H.V.+G.v.R.)
- torenvalk - 21-02-87; 1 ♂ + 1 ♀ - baltsend langs Zeedijk (B.J.+G.v.R.)
- 08-03-87; 1 ♂ ex. met prooi langs Lekdijk t.h.v. Piet
Hussen (H.V.)
- kievit - 08-03-87; 1 ex. t.p. Red. Waard (B.J.+S.J.)
(le eigen waarneming '87)
3 exx. t.p. plasjes einde Weidsteeg (H.V.)
(le eigen waarneming '87)
- wulp - 11-01-87; ca. 30 exx. t.p. Goilberdingerwaard (H.V.+G.v.R.)
- oeverloper - 15-03-87; 1 ex. t.p. Lazaruswaard (H.V.)
- tureluur - 11-03-87; 2 exx. t.p. Lazaruswaard (K.v.d.L.)
- 15-03-87; 1 ex. t.p. Lazaruswaard (H.V.)
- grutto - 02-03-87; 38 exx. t.p. stuw Hagestein (K.v.d.L.)
- 15-03-87; 33 exx. t.p. Lazaruswaard (H.V.)
(le waarnemingen '87)
- steenuil - 07-03-87; 1 ex. t.p. Pikse Bogerd (H.V.)
- kerkuil - 06-03-87; 1 ex. t.p. parkeerterrein achter de Ketelvink (!!)
(J.v.A.+Eugenie)
- roek - 10-01-87; 2 exx. t.p. langs Weidsteeg (L.v.d.K.)
- 22-02-87; 4 exx. t.p. langs Weidsteeg (H.V.)
- veldleeuwerik - 22-02-87; 5 exx. t.p. de Heul (H.V.)
- witte kwikstaart - 10-02-87; 1 ex. t.p. Fonteinstraat bij Rijk van Gaas-
beekschool (L.v.d.K.)
- pestvogel - 28-01-87; 10 exx. t.p. langs Rijksstraatweg t.h.v.
zwembad (med. Mw. Derwig)
- opm.: pestvogels zijn rond deze datum ook door enkele
N.V.W.C.-ers in deze buurt gesignaleerd.
- kneu - 11-01-87; 1 ex. t.p. langs Weidsteeg (L.v.d.K.)
- rietgors - 10-01-87; 2 exx. t.p. Lekdijk bij Red. Waard (G.v.R.)

De waarnemers van al deze gevleugelde fascinerende vrienden zijn:

J.v.A.	= Job van Amerom	G.v.R.	= Gerard van Ruiten
B.J.	= Breun Jansen	K.v.d.L.	= Kees van der Linden
S.J.	= Shirley Jansen	K.V.	= Kars Veling
L.v.d.K.	= Leo van der Kooij	H.V.	= Henk Vennix
M.v.d.T.	= Marcel van der Tol		

Blijft u met name alert op de terugkomst van "onze" zomervogels en houdt u de plasjes in de uiterwaarden in het voorjaar in de gaten op het voorkomen van diverse waad- en steltlopers. Tot de volgende keer en de kaartjes wachten ook op u geduldig op de bekende adressen!

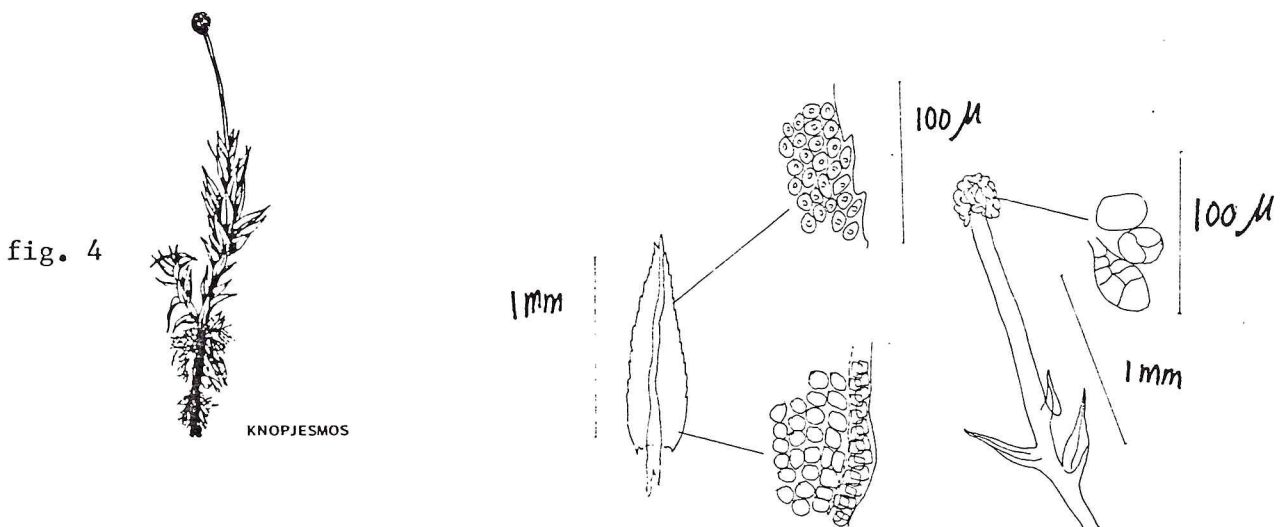
Op de ekskursie van 8 februari vonden we ook een wat minder algemeen familielid van muurmos, nl. riviersterretje (*Tortula latifolia*), fig. 3, op een bruggetje in de Plantage. Deze soort mist de glanshaar en heeft klompjes cellen verspreid op het blad liggen.

Tortula latifolia
Herb. Veling 29

knopjesmos (*Aulacomnium androgynum*), fig. 4.

Dit mos kunnen we veel aantreffen op vermolmde stronken, met name knotwilgen. Het is gemakkelijk te herkennen aan de stengeltjes met broedknopjes, die boven het plantje uitsteken. Deze broedknopjes, dienen voor de ongeslachtelijke voortplanting. Zelden zul je knopjesmos met sporenkapsels aantreffen.

Aulacomnium androgynum
herb. Veling C60

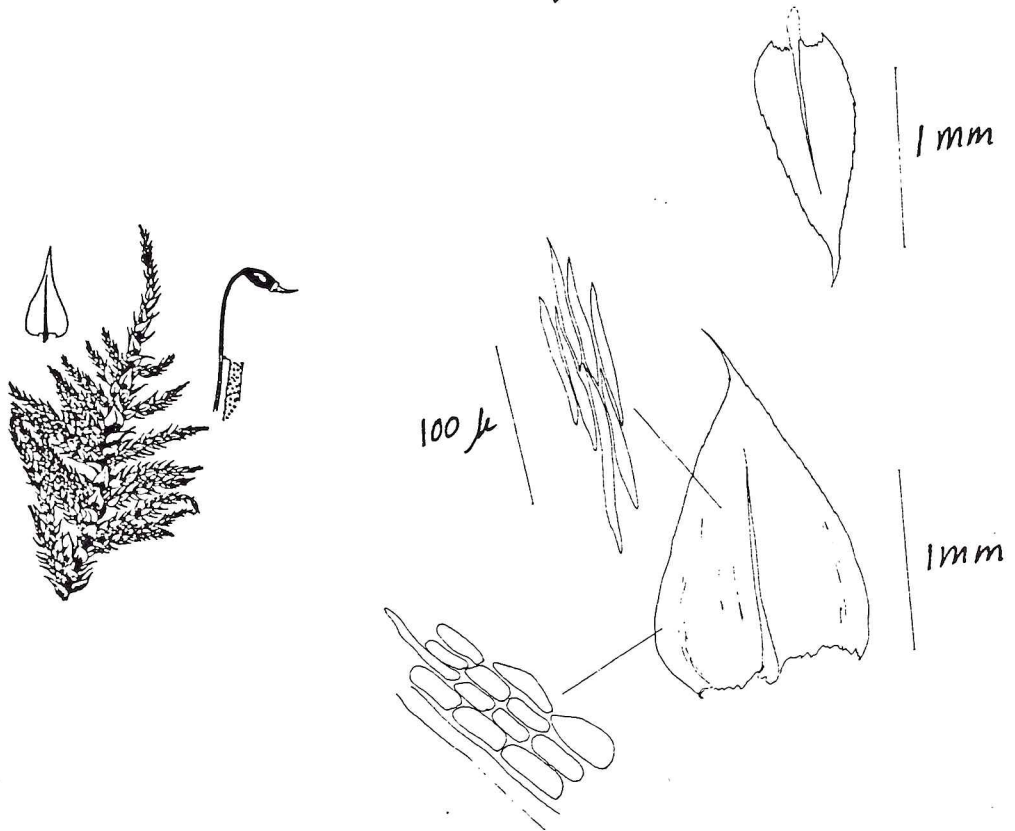
Nu een drietal pleurocarpe mossen.

fijn laddermos (*Eurhynchium praelongum*), fig. 5.

Liggende, wat iele mosplanten die heel regelmatig geveerd vertakt zijn. Hierdoor is dit mos inderdaad "laddervormig". De bladen van de stengel zijn veel breder dan die van de zijtakjes. Het komt op allerlei plaatsen voor, ondermeer tussen het gras van het gazon.

Eurhynchium praelongum
Herb. Veling C 34

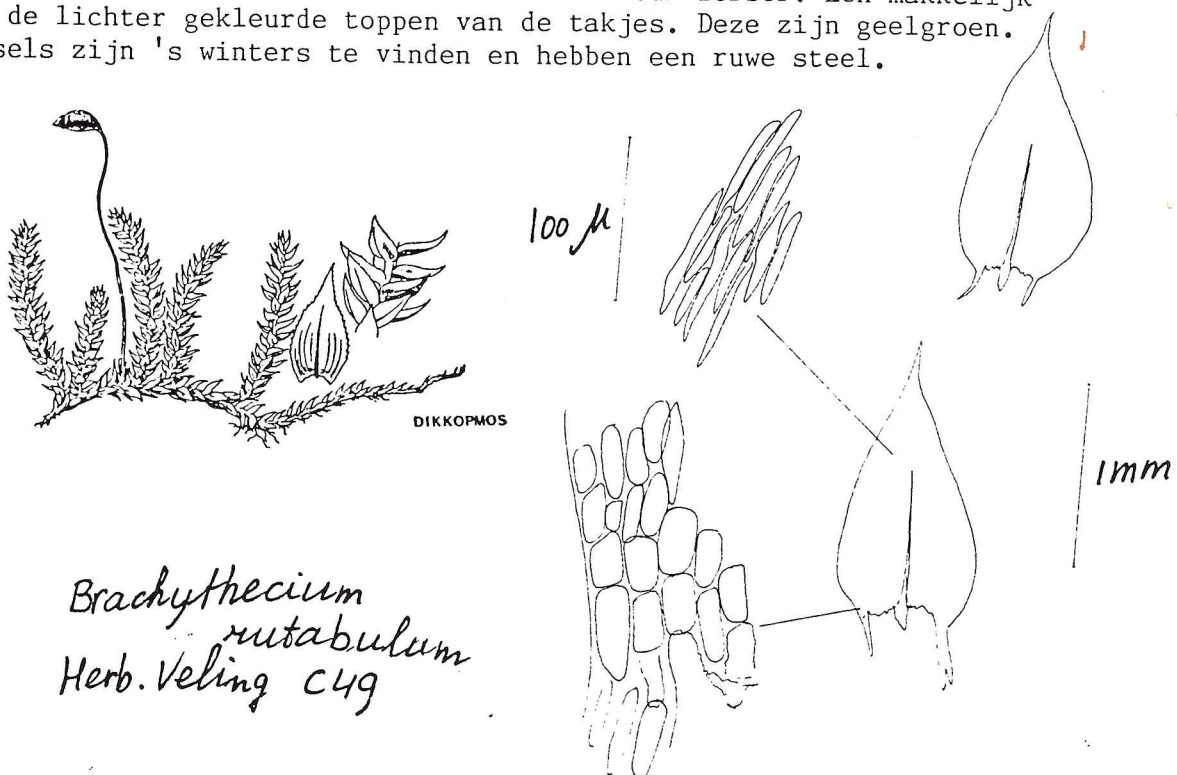
fig. 5

gewoon dikkopmos (*Brachythecium rutabulum*), fig. 6.

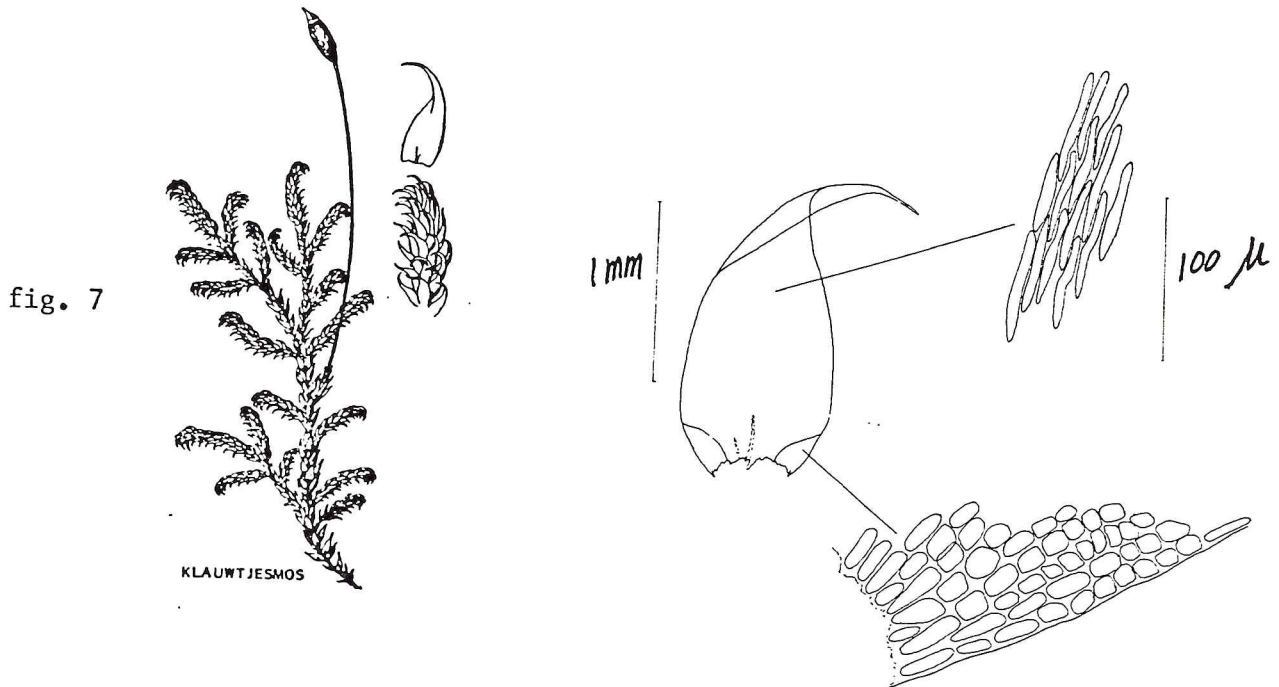
Dit mos vormt hele uitgestrekte dikke matten op boomstronken en stenen. Het is niet zo regelmatig vertakt als laddermos en is een stuk forser. Een makkelijk kenmerk zijn de lichter gekleurde toppen van de takjes. Deze zijn geelgroen. De sporenkapsels zijn 's winters te vinden en hebben een ruwe steel.

fig. 6

klauwtesmos (*Hypnum cupressiforme*), fig. 7.

Ook dit mos is op allelei plaatsen te verwachten, als het maar niet ál te nat is. Het is met name veel te vinden in en op knotwilgen, waar het dichte matten kan vormen. De blaadjes hebben een lang uitgetrokken punt, die naar één kant gekroond is, zodat - als je er van opzij tegenaan kijkt - het als een klauwtje is gevormd.

Hypnum cupressiforme
Herb. Veling C7

Het is echt de moeite waard om wat aandachtiger naar mossen te kijken en met een goede loupe kun je al de fraaiste dingen ontdekken. Komt u er zelf niet zo makkelijk uit, kom dan naar de mossen-determineeravond op 22 april a.s. en neem zelf wat mossen mee! U kunt ze gewoon drogen en in een enveloppe bewaren, want na 1 minuut in het water zijn ze weer als nieuw!

Tot 22 april.

Kars Veling

Aanwezig: Gerard van Ruiten, Breun Jansen, Kars Veling, Leo van der Kooij, Henk Vennix, Jan Rietvink, Wim Kievit, Paul v.d. Sluis, Frans Waroux en ondergetekende.

Om 20.10 uur opende de voorzitter de vergadering. De volgende punten werden afgewerkt.

a) ingekomen stukken

- Greenpeace nr. 1 - 1987
- pers-overzichten Staatsbosbeheer. In dit verband tekenden wij allen een lijst tegen de voorgenomen privatisering.
- enkele exemplaren Natuur-uitgaven.
- van apotheker Brand van de apotheek Chopinplein ontving Gerard een boek over vogeleieren, etc.
- van het Anjerfonds een aantal boekjes à 10 loten + 4 raambiljetten. Wij namen allen zo'n boekje om de loten à f 1,-- aan de man/vrouw te brengen. Gerard is hier de centrale figuur, verkoop loten tussen 14 maart en 2 mei.

b) uitgaande stukken

Geen.

c) beheerskommissie

Breun besprak aan de hand van een Philips-magazine de eventuele aanschaf van een draagbare cassette-recorder waarmee dus o.a. in het veld diergeluiden kunnen worden opgenomen om in combinatie met dia's natuuroptnamen te kunnen verzorgen. Aanschaf ± f 650,--. Tevens is met dit apparaat de mogelijkheid aanwezig voor de aansluiting van een diastuurapparaat. Daarvoor is nog geld van het Anjerfonds beschikbaar.

Met de aanleg van de tuin rond ons clublokaal is nu een aanvang gemaakt. Op maandag 23 maart zal overleg plaatsvinden met de heer M. Bressers van de plantsoendienst en nader wordt besproken wie het aanbrengen op zich zullen nemen van de betonnen bodem en wanden van de te maken vijver.

d) knotgroep

Zaterdag j.l. vond de afsluiting plaats van het knotseizoen. Juist die dag bereikte Jan Rietvink de leeftijd van 50 jaar, waarmee we hem nog allen van harte gelukwensen en volgens traditie was dus die zaterdag een "Abraham" bij de te snoeien plek aanwezig.

Het nieuwe knotseizoen '87/'88 wordt het 15e! Bekeken wordt de 27e november een speciale dia-avond te geven en daarop aansluitend op 28 november de feestelijke opening van het knotseizoen. Nadere berichten in de Hak-al van augustus. De bedoeling is scholen hier bij te betrekken, o.a. volgens een idee van Leo met een lesbrief.

Harry en Jan bezochten op 24 februari een bijeenkomst van de Stichting Coördinatie Landschapsbeheer. Over eventuele deelname, resp. integratie van de knotwerkzaamheden. Tegenover enkele "voordelen" zoals geen eigen aanschaf meer van gereedschap en regeling op het punt van verzekering staan toch zoveel nadelen dat het niet in het belang van de N.V.W.C. is om daarop in te gaan.

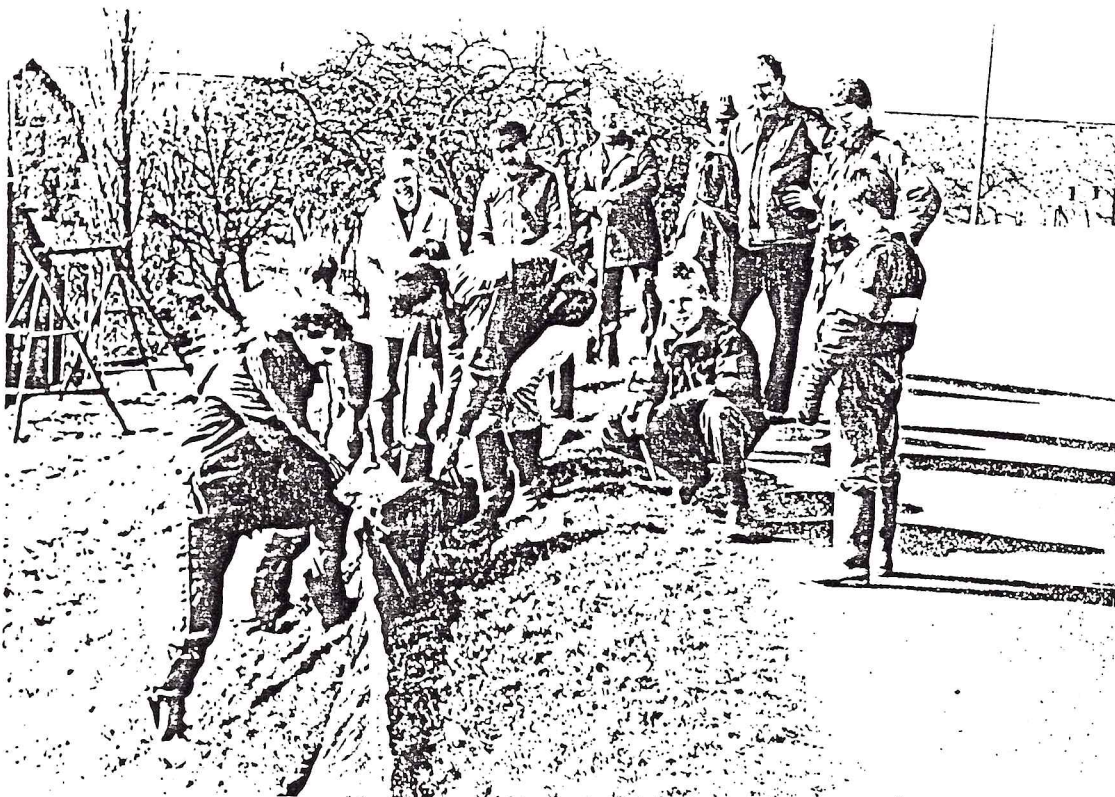
e) plantenwerkgroep

Kars besprak i.v.m. de dijkverzwaring de inventarisatie van planten rondom de dijken en uiterwaarden. Hiervoor is een kartering van de betreffende gebieden in vakken gewenst, hetgeen zal geschieden.

Wim Kievit geeft een overzicht van de excursies van de plantenwerkgroep voor 1987 (zie onder excursieprogramma en elders in deze Hak-al).

f) paddenwerkgroep

Deze actieve groep heeft op zaterdag 14 maart en op zaterdag 21 maart j.l. het gaas op de heentrek aan de ronde Haven geplaatst. Gehoopt wordt dat de vorst snel zal verdwijnen, zodat de amfibieën naar hartelust hun weg naar de paargronden kunnen vinden.

g) vogelkursus

Deze cursus loopt naar wens, hoewel de belangstelling tijdens de thema-avonden geringer wordt. In het kader van deze cursus wordt op zaterdag 6 juni a.s. een busexcursie georganiseerd naar de internationaal fameuze Flevopolders.

Vertrek: 07.00 uur, terug in Culemborg rond 18.00 uur. Er zijn nog een aantal plaatsen over. Dus meldt u snel aan bij Gerard van Ruiten (tel.: 1 9 5 8 1).

h) zoogdierenwerkgroep

Op 28 februari j.l. hield deze groep een excursie naar de Regulieren en het Beesdse Veld. Helaas slechts vijf deelnemers. In juni en september staat een muizenonderzoek in de uiterwaarden op het programma.

i) Hemelvaartskamp '87

Tot op heden heeft Leo 10 aanmeldingen gehad.

j) tuin

Een deel van de subsidie van de Stichting Zomerpostzegels zal aangewend worden voor de aanleg van de vijver in de tuin rond de Ketelvink.

k) ledenwacht

Nieuwe en gaande leden van de N.V.W.C. zullen vermeld worden in de Hak-al. Tevens zal er naar gestreefd worden nieuwe leden te bezoeken en/of direkt bij het aktieve clubgebeuren te betrekken.

l) rondvraag

Frans: verzekering tegen inbraak is niet zo simpel. Hij zal bij Kroezen hieromtrent nader informatie inwinnen. Gedacht wordt eventueel een alarminstallatie aan te brengen..

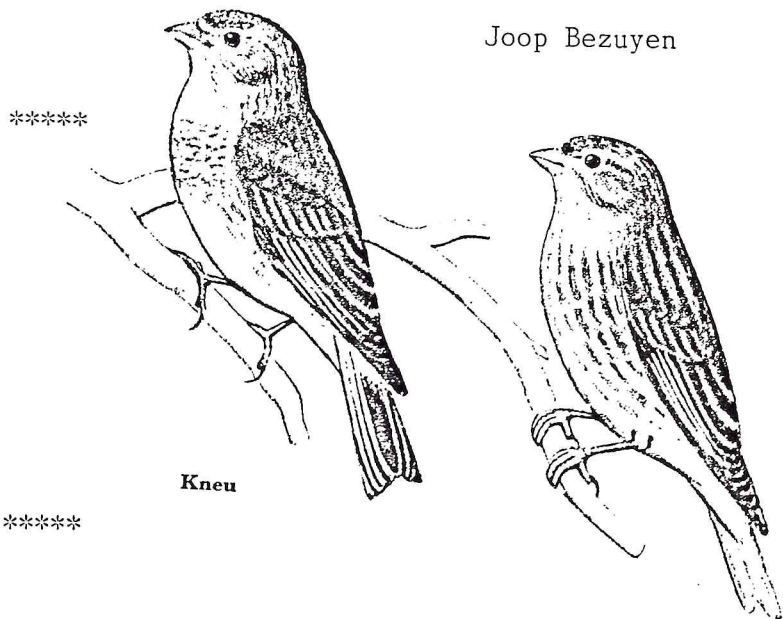
Leo: is lid van de Stichting Kasteeltuyn. Zal in juni een jeugdmiddag verzorgen.

Gerard: de loten van de Stichting Anjerfonds zijn verkrijgbaar bij hem. De verkoop hiervan duurt tot 2 mei a.s.

Henk: hij vraagt of het plastic zeil voor gebruik tijdens de jeugdavonden al beschikbaar is. Wim bevestigt dit.

Bestuurssamenstelling:

- Wim Kievit - voorzitter
- Gerard van Ruiten - sekretaris
- Frans Waroux - penningmeester
- Kars Veling - vice-voorzitter
- Breun Jansen - lid
- Leo van der Kooij - lid
- Theo de Jong - lid

Samenstelling beheerskommissie:

- Gerard van Ruiten - tel.: 1 9 5 8 1
- Breun Jansen - tel.: 1 4 8 8 5
- Kars Veling - tel.: 1 7 8 2 2
- Joop Bezuyen - tel.: 2 0 3 4 9
- Henk Vennix - tel.: 1 4 3 8 2 (coördinator huishoudelijke dienst)
- Frans Waroux - tel.: 1 5 3 9 3
- Nico Peek - tel.: 1 7 9 0 3
- Harry van de Warenburg - tel.: 1 4 3 5 8

Per vastgestelde dia-/film-/lezing-avond hebben twee van bovengenoemde kommissieleden dienst; de namen worden vermeld op de betreffende konvo's.

Exkursie-programma

*** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EKSKURSIES VANAF "DE KETELVINK" ***

zaterdag 18 april 1987

plantenekskursie uiterwaarden; vertrek: 09.00 uur.

woensdag 22 april 1987

mossendetermineeravond. Zelf mossen meenemen; aanvang: 19.30 uur.

maandag 27 april 1987 (4e maandag i.v.m. pasen)

maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

donderdag 30 april 1987

plantenekskursie Mariënwaard; vertrek: 09.00 uur per fiets vanaf de Ketelvink.

zaterdag 2 mei 1987

plantenekskursie langs de Beusichemse Dijk in het kader v.d. dijkverzwaring.

woensdag 6 mei 1987

bespreking kamp Hemelvaart 1987.

maandag 11 mei 1987

vergadering vogel- en zoogdierenwerkgroep; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 15 mei 1987

nachtegalenekskursie; vertrek: 19.00 uur o.l.v. Gerard en Harry naar de Langbroekerwetering per fiets.

maandag 18 mei 1987

maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 23 mei 1987

UITERSTE INLEVERDATUM KOPY HAK-AL JUNI 1987.

dinsdag 26 mei 1987

planten-avondskursie in de uiterwaarden; vertrek: 19.00 uur.

woensdag 27 mei t/m zondag 31 mei 1987

hemelvaartskamp 1987.

zaterdag 6 juni 1987

plantenekskursie langs de Beusichemse Dijk; vertrek: 09.00 uur.

zaterdag 6 juni 1987

busekskursie Flevopolder in het kader van de vogelkursus. Aanmelding bij Gerard vóór 1 juni a.s. Kosten f 15,-- per persoon. Vertrek 07.00 uur vanaf de Ketelvink.

maandag 8 juni 1987

vergadering vogel- en zoogdierenwerkgroep; aanvang: 20.00 uur.

vrijdag 12 juni 1987

avond met een hydrobioloog over waterdieren. Konvo volgt.

zaterdag 13 juni 1987

algemene plantenekskursie naar het landgoed Gunterstein; vertrek: 08.30 uur vanaf de Ketelvink. Opgave vóór 10 juni bij Wim Kievit, tel.: 1 4 5 6 1.

maandag 15 juni 1987

maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

* De Ketelvink is iedere vrij- *
* dagavond open van 19.00 uur *
* tot 20.30 uur voor jeugd- *
* activiteiten!!!! *
